

Kaip supranti sakinį „Kultūra skleidžiasi per kūrybą ir tarnavimą bendruomenei“?

Elinga Babuškinaitė, 2 klasė

Mokytoja Gitana Parulienė, Kauno VDU „Rasos“ gimnazija

Kultūra - visuma, apimanti įvairias saviraiškos formas. Ji svarbi daugeliui žmonių, kurie nori tobulėti, stengtis ugdyti savo moralę bei plėsti akiratį. Kultūrą išsamiau galima pažinti tik gyvenant ir imant iš gyvenimo visko po truputį, mažais žingsneliais.

Viena iš tų daugelio saviraiškos formų gali būti kūryba. Kiekvienas žmogus savyje turi nors dalelę meninės gyselės. Ji leidžia žmogui išsilaisvinti, atsipalaiduoti ir pabėgti nuo visų slegiančių minčių. Kuriant ar interpretuojant galima patirti įvairiausių jausmų, kurie taip pat gali būti perteikiami ar transliuojami ir kitiems asmenims. Turbūt daugelis žinome ar bent kokią nors mažą dalelę esame girdėję apie Joną Biliūną. Šio autoriaus kūryboje svarbiausia ne patys įvykiai, o jausmai, kuriuos jis sužadina. Labiausiai turbūt žinomas Jono Biliūno kūrinys „Kliudžiau“. Šioje novelėje perteikiami jausmai, išgyvenimai ir lemtingas gyvenimo įvykis, kuris pažeidžia ar slopina žmogaus dvasinę stiprybę. Jonas Biliūnas, aprašęs skaudų, išgyventą įvykį, perteikia daug savo emocijų bei jausmų, kuriuos giliai, viduje, išgyvena ir patys skaitytojai analizuodami bei samprotaudami apie šį garsų autoriaus kūrinį. Įvairius jausmus bei mintis taip pat sukelia ir Justino Marcinkevičiaus kalboje „Amžinam gyvenimui“ paminėta istorija, kai gindami savo Tėvynę buvo nužudyti, tankų vikšrais sutraiškyti beginkliai žmonės. Tačiau net po šio įvykio lietuvių širdys visgi šaukėsi ne keršto, o teisingumo. Teisingumo už šių aukų didvyrišką žūtį. Taip susipažindami su įvairaus pobūdžio kūriniais, žmonės labiau plečia savo kultūrinį išprusimą bei suvokia etiško elgesio normas.

Dar viena, ne mažiau svarbi, saviraiškos forma - tarnavimas bendruomenei. Turbūt ne vienas galime sutikti su tuo, jog vis daugėja tokių žmonių, kurių širdyse sužibus bent mažiausiai kibirkštėlei kyla noras kam nors padėti ar ištiesti pagalbos ranką tiems, kuriems to labiausiai reikia. Būtent tai puikiai atsispindi Vandos Juknaitės apysakoje „Išsiduosi. Balsu“. Vanda Juknaitė iš gatvės ir stoties kvietėsi vaikus, kurie vagiliavo ir buvo lydimi ne tik bado, nepriežiūros, bet ir įvairiausių pavojų. Kodėl ji tai darė? Matyt, todėl, kad ji buvo kultūros žmogus, kuriam svarbu, jog bent dalis pasaulio mažųjų neliktų tik instinktų valdomi, kad pajustų, jog ne natūralūs fiziologiniai poreikiai yra svarbiausi. Jos didelis noras ir neabejingumas padėti vaikams nugalėdavo viską, todėl ir įkūrė jiems stovyklą. Šis pilietiškas elgesys ir pagalba mažiesiems sukelia daug pozityvių minčių bei jausmų. Tačiau tarnavimas bendruomenei gali būti atskleidžiamas ne tik suteikiant pagalbą kitam, bet ir, pavyzdžiui, kuriant spektaklius ar juos vaidinant. Spektaklis - sceninio meno kūrinys, kurį stebėdamas žmogus taip pat patiria emocijų. Būdami ant scenos, aktoriai perteikia įvairias gyvenimo problemas, priverčiančias žiūrovus susimąstyti, paanalizuoti bei suvokti svarbiausias egzistencines vertybes. Taip pat ir režisierės Gabrielės Tuminaitės spektaklyje „Marti“, kuriame atsispindi kūrėjų bandymai suprasti XIX a. vedybų, šeimos, meilės ir laimės sampratas bei palyginti jas su šiuolaikinėmis. Todėl tokiais būdais taip pat gali būti skleidžiama žmogaus bei visuomenės kultūra.

Šios dvi kultūros saviraiškos formos yra vienodai reikšmingos ir svarbios norint skleisti kultūrą bei ją puoselėti. Todėl tarnaujant bendruomenei ar siekiant sukurti ką nors nauja ir reikšminga galima prisidėti prie kultūros išlikimo ar jos tęstinumo.